

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

(2013/2125(INI))

9. 10. 2013

STANOVISKO

Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku

pro Výbor pro zahraniční věci

o evropské technologické a průmyslové základně obrany
2013/2125(INI)

Navrhovatel (*): Jean-Pierre Audy

(*): Přidružený výbor – článek 50 jednacího řádu

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku vyzývá Výbor pro zahraniční věci jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

Evropský parlament,

- s ohledem na hlavu V Smlouvy o Evropské unii (SEU), a zejména na její články 21, 42, 45 a 46, a dále na články 173, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190 a 352 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) a protokol č. 10 (nový) této smlouvy,
- s ohledem na směrnici 2009/81/ES o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti,
- s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. dubna 2002 o evropském obranném průmyslu a ze dne 14. prosince 2011 o dopadu finanční krize na odvětví obrany,
- s ohledem na sdělení Evropské komise ze dne 24. července 2013 nazvané „Směrem ke konkurenceschopnějšímu a účinnějšímu odvětví obrany a bezpečnosti“ (COM(2013)0542), příslušná stanoviska Rady, zejména její prohlášení o posílení obranných a bezpečnostních kapacit, a různé závěry Evropské rady, zejména závěry ze dne 13. a 14. prosince 2012 o společné bezpečnostní a obranné politice,
- s ohledem na smlouvy z Lancaster House, a zejména na smlouvu o spolupráci v oblasti obrany a bezpečnosti uzavřenou mezi Francouzskou republikou a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska dne 2. listopadu 2010;
- s ohledem na návrh předsedy Hermana Van Rompuye věnovat zvláštní zasedání Evropské rady konané ve dnech 19. a 20. prosince 2013 otázkám bezpečnosti a obrany,
- s ohledem na články 48 a 50 jednacího řádu,

Úvod

1. domnívá se, že v kontextu měnícího se světa a nebyvalé hospodářské a finanční krize musí být Evropané, jež spojují společné hodnoty a společný osud, schopni bránit území EU a měli by uznat svoji strategickou odpovědnost; je toho názoru, že by tudíž členské státy měly zejména posílit evropskou průmyslovou spolupráci s cílem zajistit strategickou nezávislost v nejvyšší možné míře tím, že vyvinou a vyprodukují účinné vojenské a bezpečnostní kapacity za použití nejvyspělejších technologií;
2. konstatuje, že v důsledku hospodářské a finanční krize a škrťů v rozpočtech na obranu ve většině členských států hrozí riziko, že budou významným způsobem omezeny, zredukovány nebo opožděny programy téměř všech členských států zaměřené na výzkum a technologickou inovaci, což bude pravděpodobně nadále ovlivňovat evropský obranný průmysl a vědecký pokrok Unie v této oblasti; zdůrazňuje, že v této situaci hrozí, že dojde

ke střednědobému a dlouhodobému úbytku pracovních míst a ke ztrátě průmyslových kapacit a know-how;

3. vyzývá k lepší spolupráci a rozpoznání potřeb v oblasti obranných technologií, aby bylo možné zabývat se měnícími se hrozbami pro bezpečnost EU; domnívá se, že je důležité, aby členské státy zintenzivnily spolupráci, a vypořádaly se tak s výzvami v oblasti průmyslu, a poznamenává, že v důsledku rozpočtových omezení a rostoucí celosvětové konkurence jsou pro EU nezbytná vnitřní partnerství a jiná uskupení, jakož i sdílení úkolů;
4. domnívá se, že trvalá a konkurenceschopná průmyslová a technologická základna evropské obrany nutně vyžaduje: nezávislé posuzování a rozhodování; svobodné přijímání opatření; zabezpečení dodávek; a přístup k technologiím a odborné znalosti týkající se jejich používání;
5. poznamenává, že navzdory krizi a rozpočtovým škrtkům evropští občané nadále požadují koordinaci a spolupráci v oblasti evropské obrany a průmyslu, které vnímají jako faktor zajišťující bezpečnost, účinnost a hospodárnost;
6. vítá návrh předsedy Evropské rady Hermana Van Rompuye vyzývající hlavy států nebo vlád, aby vymezily hlavní směry, obecné politické priority a harmonogramy pro EU v oblasti bezpečnosti a obrany, a zejména pokud jde o technologické a průmyslové základy;
7. uznává význam evropského obranného průmyslu pro inovaci a růst, jež přímo nebo nepřímo vytvářejí přibližně 400 000 pracovních míst v Unii; zdůrazňuje, že ačkoli evropské obranné hospodářství čelí několika problémům, je zapotřebí nový přístup, který se vyhýbá zdvojování a vede k větším úsporám z rozsahu a větší konkurenci v odvětví průmyslu;

Průmyslová politika

8. domnívá se, že nadešel čas podporovat dobrovolný přístup k řešení roztříštěnosti evropského průmyslového trhu v oblasti obrany a napomáhání jeho konsolidaci (a zahájení jeho harmonizace), pokud jde o nabídku a poptávku, pravidla a normy, a že je rovněž čas investovat do integrované a udržitelné průmyslové politiky založené na výzkumu, inovaci, rostoucí účinnosti využívání zdrojů, strategii v oblasti surovin, posilování malých a středních podniků a rozvoji regionálních sítí; plně podporuje úsilí Komise týkající se posílení vnitřního trhu v oblasti obrany a bezpečnosti na základě vhodné pomoci malým a středním podnikům, které hrají důležitou úlohu, pokud jde o inovaci, rozvoj specializovaných kapacit a o nejmodernější technologie a vytváření pracovních míst v rámci strategie „Evropa 2020“;
9. domnívá se, že používání evropských civilně-vojenských norem v odvětví obrany by výrazně zvýšilo spolupráci a interoperabilitu mezi evropskými armádami a zlepšilo konkurenceschopnost evropského průmyslu ve vznikajících technologiích;
10. domnívá se, že trhy v oblasti obrany by měly být uznány specifickými vzhledem ke kontrolám vývozu a povinnostem souvisejícím s nešířením zbraní a vzhledem k tomu, že se na ně vztahují požadavky na přísnou důvěrnost, k omezenému počtu společností

dodávajících zboží na tyto trhy a ke skutečnosti, že poptávky přicházejí téměř výhradně od vlád;

11. domnívá se, že vytvoření a rozvoj konkurenceschopné evropské průmyslové základny v oblasti obrany by měly být jednou ze strategických priorit EU, jelikož by nejen povzbudily hospodářský růst a vytvořily vysoce kvalifikovaná pracovní místa, ale byly by také klíčovým prvkem kapacity Evropy, co se týče zajištění bezpečnosti jejich občanů a ochranu jejich hodnot a zájmů;
12. domnívá se, že odvětví obranného průmyslu je velmi specifické vzhledem k tomu, že vývoj výrobku v této oblasti trvá dlouho, že systémy je nutné zachovat v provozu i několik desetiletí, vzhledem k vysokým a rostoucím nákladům na programy a konečně ke skutečnosti, že uvádění výrobků na trh je silně závislé na vládách členských států;
13. podporuje potenciál a dvojího užití výrobků bezpečnostního a obranného průmyslu, a to zejména v oblasti vesmíru, námořnictva, letectví a telekomunikací; zdůrazňuje, že obranný průmysl je důležitou hnací silou vyspělých technologií, které budou později využity pro komerční účely;
14. vyzývá Evropskou radu, aby uznala, že evropská technologická a průmyslová základna obrany je nezbytná k zachování strategické nezávislosti v Evropě prostřednictvím výroby spolehlivého, účinného a vysoce kvalitního vybavení;
15. naléhavě žádá Evropskou radu, aby evropskou technologickou a průmyslovou základnu obrany podporovala všemi možnými prostředky, a především aby v tomto smyslu jasněji vymezila její rozsah, zejména pokud jde o zúčastněné strany, a to tím, že jim udělí zvláštní status evropského hospodářského obranného subjektu;
16. požaduje, aby evropské hospodářské obranné subjekty získávaly tento status v závislosti na přidané hodnotě, kterou Evropě skutečně přinášejí, jak z technologického, tak ze socioekonomického hlediska; domnívá se proto, že pouze tyto evropské hospodářské obranné subjekty by měly mít prospěch z evropských programů;
17. domnívá se, že by měla být uznána koncepce evropských hospodářských obranných subjektů a že by měla být splněna rozumná kritéria týkající se zaměstnanosti, vědecké a technologické odbornosti, rozhodování a výroby v rámci EU, a to za účelem jejich ochrany;
18. má za to, že by Evropané měli znovu zahájit zásadní klíčové programy a opírat se přitom více o nedostatečně využívanou a nedostatečně financovanou Evropskou obrannou agenturu; domnívá se, že je nezbytné využít poznatků z nedávných společných operací, které ukázaly silné stránky, ale také odhalily nedostatky, například v oblasti strategické a taktické vzdušné přepravy nebo vzdušného pozorování (zejména bezpilotní vzdušné prostředky) a vesmírného pozorování;
19. vyzývá členské státy, aby své technologické a průmyslové základny v oblasti obrany a svá střediska excelence rozvíjely okolo klíčových technologií a aby jim poskytly účinné mechanismy společné správy v rámci Evropské unie, a prohloubily tak vzájemné propojení těchto zařízení;

20. s ohledem na předchozí zkušenosti se domnívá, že při sdílení činností souvisejících s vývojem a výrobou v rámci společných zbrojních programů je třeba přísně dodržovat zásadu účinnosti průmyslu a výkonnosti hospodářství, aby se zamezilo zdvojování úsilí a prudkému nárůstu nákladů;
21. vyzývá členské státy a Komisi, aby minimalizovaly nadbytečné regulační překážky, zlepšily dialog mezi obrannými podniky a podpořily jejich racionalizaci s cílem umožnit jim získat vybavení, které nejlépe odpovídá jejich potřebám, pokud jde o výkonnost a náklady;
22. zastává názor, že problematiku evropského obranného průmyslu nelze omezovat na zřízení evropského trhu s obranným vybavením, a že je proto třeba umožnit využití mechanismů veřejné politiky za účelem zajištění rozvoje klíčových obranných technologií;

Zabezpečení průmyslových dodávek

23. zdůrazňuje, že v případě krize je v této oblasti zásadní zabezpečení dodávek; zdůrazňuje, že je třeba zintenzivnit konzultace mezi členskými státy v zájmu provádění dlouhodobé evropské politiky zabezpečení dodávek, zejména pokud jde o strategické materiály, a to prostřednictvím analýzy rizik a potřeb a prostřednictvím technologické a průmyslové kapacity;

Výzkum a inovace

24. zdůrazňuje význam výzkumu a inovace v odvětví bezpečnosti a obrany a význam výzkumného programu Horizont 2020, zejména sedmé společenské výzvy věnované tématu „Bezpečné společnosti: ochrana svobody a bezpečnosti Evropy a jejích občanů“; zdůrazňuje, že je v této oblasti důležité podporovat mnohonárodní spolupráci mezi členskými státy a jejich příslušnými agenturami; domnívá se, že vzhledem k vysokému stupni důvěrnosti neodmyslitelně spjaté s výzkumem týkajícím se inovací pro obranný průmysl je nezbytné výzkum financovat s ohledem na potřeby; v této souvislosti si myslí, že by měla být zvážena možnost vytvořit v rámci Společného výzkumného střediska institut evropské obrany a bezpečnosti;
25. připomíná, že se evropští ministři obrany v listopadu 2007 dohodli na společných kritériích, na jejichž základě by byly výdaje na výzkum a technologie v oblasti obrany zvýšeny na 2 % všech výdajů na obranu a výdaje na výzkum a technologie v oblasti společné evropské obrany by se dostaly na úroveň 20 %;
26. podporuje pracovní skupinu pro obranný průmysl, která zahrnuje Evropskou komisi, Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ) a Evropskou obrannou agenturu (EDA), v jejím úsilí zajistit, aby výsledky výzkumu získané v rámci programu Horizont 2020 byly přínosem rovněž pro výzkum související s inovacemi v oblasti obrany, a optimalizovat součinnost mezi civilním a vojenským využitím; vyzývá rovněž k tomu, aby byly zváženy způsoby využití veřejného a soukromého financování prostřednictvím vytváření společných podniků v souladu s článkem 187 SFEU;
27. připomíná, že článek 179 SFEU ukládá Unii podporovat všechny výzkumné činnosti,

kteře jsou z hlediska Smluv pokládány za nezbytné;

28. zdůrazňuje, že je třeba zkoumat možnosti spolupráce a sdílení v oblasti výzkumu a inovace na nejvyšší technické úrovni (zejména s ohledem na rostoucí investice v této oblasti ze strany rozvíjejících se ekonomik) a na základě společné politiky v oblasti duševního vlastnictví účinně chránit výsledky výzkumu v oblasti obrany, jež musí být řádně zabezpečeny; domnívá se, že by měla být zvažena případná úloha EDA v této oblasti; je toho názoru, že by EDA měla být schopná napomáhat v rané fázi budoucí technologické a průmyslové spolupráce mezi partnery EU;
29. zdůrazňuje význam součinnosti mezi civilním a vojenským výzkumem v oblastech s vysokou přidanou hodnotou; zdůrazňuje, přičemž bere v potaz skutečnost, že určité projekty jsou zaměřeny hlavně na civilní užití a jiné jsou svrchovanými záležitostmi, že by mohla být prozkoumána možnost účinnějšího dvojího užití, a to s cílem sdílet náklady, neboť se jedná o odvětví, která přispívají k růstu a vytvářejí pracovní místa; zdůrazňuje dále, že by se tato součinnost mohla projevit také upevněním dodávek ze soukromých evropských zdrojů na odbytový trh;
30. domnívá se, že cílem evropské průmyslové politiky v oblasti obrany by mělo být: optimalizovat potenciál členských států pomocí koordinace rozvoje, využívání a udržování řady schopností, zařízení, vybavení a služeb za účelem provádění celé škály úkolů, včetně těch nejnáročnějších; posilovat evropský obranný průmysl; podporovat spolupráci v oblasti výzkumu a technologií a rozvíjet programy spolupráce týkající se vybavení;
31. vyzývá členské státy, aby vytvořily vhodnou platformu pro uvedení obranného výzkumu do civilní sféry, a to se zaměřením na špičkové technologické aplikace;
32. vyzývá členské státy, aby výzkum v oblasti obranných technologií zaměřily také na zvládnutí přírodních katastrof (za posledních 40 let se počet přírodních katastrof v Evropě zčtyřnásobil);

Vesmír

33. je přesvědčen, že vesmírné odvětví přispívá ke strategické nezávislosti EU a že možnost členských států získat nezávislý přístup hraje v odvětví obrany a bezpečnosti zásadní roli; zdůrazňuje, že je důležité zachovat excelenci tohoto technologicky inovativního a výkonného průmyslu, aby byla zajištěna technologická nezávislost Evropské unie;
34. vítá vytvoření a rozvoj evropského satelitního systému (Galileo, Copernicus a EGNOS); zdůrazňuje, že vývoj takového systému bude znamenat významný podnět nejen pro kosmický průmysl, ale také pro nezávislost Evropy a poskytuje příležitost rozvinout zásadní součást průmyslové a technologické základny evropské obrany;
35. zdůrazňuje, že je nezbytné chránit evropskou kosmickou infrastrukturu vytvářením evropské kapacity pro pozorování a sledování vesmíru;

Informační a komunikační technologie a zabezpečení údajů

36. vyzývá členské státy a Komisi, aby zajistily, aby se součásti používané v odvětví informačních technologií a počítačové programy navrhovaly a vyráběly v EU v souladu se specifikacemi, jež odpovídají požadavkům EU na odolnost vůči kybernetickým útokům;
37. poukazuje na to, že digitální éra s sebou přináší nárůst problémů v oblasti bezpečnosti a zabezpečení infrastruktur a technologií, a proto zdůrazňuje, že je třeba zlepšit spolupráci a výměnu know-how jednak mezi členskými státy navzájem, jednak mezi Evropskou unií a jejími klíčovými partnery;
38. poukazuje na skutečnost, že je důležité vypracovat evropské normy v oblasti informačních a komunikačních technologií a kybernetické bezpečnosti a začlenit je do mezinárodních norem;
39. vyzývá Komisi a členské státy, aby vzájemně spolupracovaly s cílem zajistit, aby kybernetická bezpečnost byla klíčovým prvkem, který by proto měl být obzvlášť podporován prostřednictvím výzkumu a inovací v odvětví bezpečnosti a obrany a měl by být součástí krátkodobé, střednědobé i dlouhodobé strategie;
40. žádá Komisi a členské státy, aby automaticky zohledňovaly otázky kybernetické bezpečnosti ve stávajících i budoucích evropských civilních či vojenských programech (Galileo, Copernicus, jednotné evropské nebe/SESAR atd.);

Spolupráce v oblasti interoperability

41. domnívá se, že je zásadní zajistit, aby obranné kapacity členských států mohly být optimálně využívány při společných operacích;
42. poukazuje na význam interoperability a zdůrazňuje, že standardizace bude mít pozitivní dopad na konkurenceschopnost evropského obranného průmyslu, na účinnost vybavení a na výši nákladů na údržbu a provoz;
43. vítá návrhy Evropské komise týkající se standardizace a vyzývá Evropskou radu, aby je vzala na vědomí a předložila v této oblasti konkrétní návrhy;

Technologie

44. domnívá se, že by si obranný průmysl EU měl udržet vysokou míru inovace z vojenského i z civilního hlediska, a reagovat tak na všechny hrozby a problémy, kterým EU a členské státy budou muset čelit v příštích letech, a opírat se přitom o nejnadějnější technologické pokroky, ať už specificky vyvinuté pro oblast obrany nebo pro civilní účely;
45. vyzývá členské státy, aby využily evropskou technologickou a průmyslovou základnu obrany pro posílení soběstačnosti Evropské unie v těchto klíčových oblastech infrastruktury;

Závěr

46. vyzývá Evropskou radu, aniž by zasahoval do legislativy, aby dala Evropské unii potřebný

podnět a vymezila hlavní směry a obecné politické priority pro posílení evropské technologické a průmyslové základny obrany, která je zásadním nástrojem, jenž dává lidem a občanům Evropy, spojeným společným osudem, záruku míru a bezpečnosti, aby mohli hájit evropské hodnoty a postavení Evropy ve světě.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	7.10.2013
Výsledek konečného hlasování	+ : 38 - : 9 0 : 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Amelia Andersdotter, Josefa Andrés Barea, Jean-Pierre Audy, Ivo Belet, Fabrizio Bertot, Jan Březina, Maria Da Graça Carvalho, Giles Chichester, Pilar del Castillo Vera, Vicky Ford, Adam Gierek, Norbert Glante, Fiona Hall, Kent Johansson, Romana Jordan, Krišjānis Kariņš, Lena Kolarska-Bobińska, Philippe Lamberts, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Marisa Matias, Angelika Niebler, Vittorio Prodi, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Michèle Rivasi, Jens Rohde, Paul Rübig, Amalia Sartori, Francisco Sosa Wagner, Evžen Tošenovský, Catherine Trautmann, Ioannis A. Tsoukalas, Claude Turmes, Adina-Ioana Vălean
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Maria Badia i Cutchet, Antonio Cancian, António Fernando Correia de Campos, Françoise Grossetête, Satu Hassi, Roger Helmer, Jolanta Emilia Hibner, Marian-Jean Marinescu, Alajos Mészáros, Mario Pirillo, Laurence J.A.J. Stassen
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při konečném hlasování	Ramon Tremosa i Balcells